

Tartu Linnavalitsus
Linnaplaneerimise ja maakorralduse osakond

Euroopa säästva arengu seiremetoodika
“Läbilõige säästvusest kohalikul tasandil – Euroopa ühtsed indikaatorid
(ECI)”

Indikaator nr A.1
Elanike rahulolu oma linnaga
Elanike üldine rahulolu linna erinevate aspektidega

Küsitluse “Tartu ja Tartlased 2008” alusel

Koostaja: Kersti Aro

Tartu 2009

Sisukord

SISSEJUHATUS	3
VALIM JA KÜSITLUSE KORRALDUS.....	4
TULEMUSED.....	6
I ÜLDINE RAHULOLU	6
II RAHULOLU ÜKSİKUTE VALDKONDADEGA	8
1. Eluaseme kvaliteet ja kättesaadavus.....	11
2. Looduskeskkond.....	13
3. Tehiskeskkond.....	14
4. Ühistransporditeenus.....	16
5. Koolid	17
6. Kultuuri-, puhkuse ja vaba aja teenused.....	18
7. Sotsiaal- ja tervishoiuteenused	20
8. Turvalisus.....	22
9. Võimalus osaleda kohalikus planeerimis- ja otsuste tegemise protsessis	23
10. Tööhõive võimalused	25
KOKKUVÕTE JA JÄRELDUSED.....	27
KASUTATUD ALLIKAD	29
LISA.....	30
Lisa 1. „Tartu ja tartlased 2008” küsimustik (osaline).	

Sissejuhatus

Üle-euroopalise säästva arengu seiremetoodika “Läbilõige säästvusest kohalikul tasandil – Euroopa ühtsed indikaatorid” (Towards a local sustainability profile – European common indicators) algatas Euroopa Komisjoni ja Euroopa Keskkonnaagentuuri Euroopa Komisjoni 1991. aastal loodud linnakeskkonna ekspertide rühm. Metoodikana kasutatakse ühtseid integreeritud indikaatoreid. Indikaatoreid on kümme, neist viis on peamised indikaatorid (A.1-A.5) ja viis lisaindikaatorid (B.6-B.10). Iga indikaator peegeldab keskkonna, majanduse ja sotsiaalsfääri vastasmõjusid.

Antud uurimus puudutab indikaatorit A.1. Sellel indikaatoril puudub kindel eesmärk, kuid eksisteerib üldine arusaam, et elanike heaolu ja rahulolu oma elukoha ja ümbruskonnaga on olulised säästvuse elemendid. Elanike heaolu on üks säästva ühiskonna olulisi komponente. Sellel indikaatoril on kaks määrangut: (1) kui rahul on elanikud oma linnaga üldiselt kui elu- ja töökohaga ja (2) kui rahul on elanikud oma linna erinevate valdkondadega. See tähendab võimalust elada tingimustes, mille hulka kuuluvad turvaline ja rahaliselt kättesaadav eluase, põhiteenuste kättesaadavus (kool, arstiabi, kultuur jne), erialase töö saamise võimalused, keskkonna kvaliteet (nii loodus- kui ka tehiskeskond) ning võimalused osaleda kohalikus planeerimis- ja otsuste tegemise protsessis. Elanike arvamus nendes küsimustes on antud piirkonda puudutava üldise rahulolu oluline mõõtühik ning seetõttu kohaliku säästvuse asjakohane indikaator. Loomulikult ei kata need aspektid kõiki rahuloluga seotud küsimusi (näiteks rahulolu kogukonnatunnetusega, inimsuhetega, isikliku elukvaliteediga jne), kuid tähtis on kaaluda neid heaolu mõjutavaid tingimusi, mida saab otseselt muuta kohalike, riiklike ja/või Euroopa poliitikate kaudu.

Tegemist on kordusuuringuga. Eelmine uuring valmis 2004. aastal. Andmete kogumisel kasutati ühtset metoodikat, milleks oli sotsioloogiline küsitlus. Indikaatori väljaselgitamiseks eraldi küsitlust ei toimunud, vaid vajalikud küsimused ja vastusevariandid lisati 2008. aastal toimunud Tartu ja tartlased küsimustikku. Küsitluse valmistas ette linnaplaneerimise ja maakorralduse osakonna arenguteenistus, arvestades ka linnavalitsuse liikmete ja osakondade ettepanekuid ning märkusi. Küsitlus toimus 2008. aasta aprillist kuni oktoobrini.

Tulemused on esitatud linna kui terviku ja linnaosade tasandil ning võrreldud samanimelise uuringu ning üksikute näitajate osas ka Läänemere Linnade Liidu koostatud Läänemere regiooni linna hõlmava uuringu (valimisse kuulus 71 linna, uuring valmis 2006. aasta) andmetega.

Valim ja küsitluse korraldus

Valimi moodustamiseks koostati Tartu linnavalitsuse maadearvestuse andmebaasi põhjal linna eluruumide nimekiri linnaosade lõikes. Igast linnaosast oli eesmärk küsitleda 100 ning Annelinnast kui suurimast linnaosast 200 elanikku, vanuses 16-70 aastat. Omavahel liideti väikese elanike arvuga Maarjamõisa linnaosa üheks küsitluspiirkonnaks Tammelinna ja ning Ropka linnaosa Ropka tööstuse linnaosaga. Kokku planeeriti küsitleda 15 küsitluspiirkonnast 1600 inimest. Selleks valiti juhuvalikut kasutades iga linnaosa eluruumidest välja 150 eluruumi (Annelinnas 300). Hiljem laiendati valimit samadel alustel, arvestades sealhulgas iga linnaosas juba küsitletud elanike arvu. Lisaks koostati väike lisavalim Tartu 13 suurema ühiselamu elanikest, sest iga ühiselamu kajastus Tartu linna maadearvestuse andmebaasis ühe eluruumina.

Valitud eluruumide elanikest küsitleti igast eluruumist seda 16-70-aastast elanikku, kelle eesnimi oli tähestikus esimene. Küsitlaja toimetas ankeedi küsitletava kätte ja mõne päeva möödudes läks sellele järele. Vajadusel tehti intervjuu - küsitlaja esitas küsimused ja pani vastaja poolt antud vastused kirja.

Kokku tegeldi küsitluse käigus 3437 eluruumiga, kuid elaniku küsitlemine õnnestus 1718 juhul (50%, tabel 1). Põhilised ebaõnnestumise põhjused olid kontakti mittesaamine küsitletavaga (pole kodus, ei saa korterisse sisse vms) ja vastamisest keeldumine. Kõige keerulisemaks kujunes küsitluse korraldamine Jaamamõisa linnaosas.

Küsitlajaid oli umbes 70, kellest enamuse moodustasid Tartu Ülikooli sotsiaalteaduskonna üliõpilased.

Tabel 1. Tartu 16-70-aastaste elanike ja küsitletute arv ning osatähtsus linnaositi.

Linnaosa	Elanike arv (seisuga aprill 2008)	Küsitletute arv	Küsitletute osatähtsus, %
Tähtvere	2384	114	4,8
Veeriku	3928	104	2,6
Tammelinna+Maarjamõisa	6004	117	1,9
Ränilinna	1357	101	7,4
Vaksali	2189	107	4,9
Kesklinna	4553	111	2,4
Karlova	6463	105	1,6
Variku	1341	100	7,5
Ropka+Ropka tööstuse	5132	111	2,2
Raadi-Kruusamäe	3404	105	3,1
Supilinna	1120	107	9,6
Ülejõe	5595	108	1,9
Jaamamõisa	2191	124	5,7
Annelinna	20473	204	1,0
Ihaste	1385	100	7,2
Kokku	67519	1718	2,5

Laiendamaks andmeid kogu Tartu elanikkonnale, kaaluti andmed lähtuvalt soo ja vanuse alusel moodustatud eri linnaosade elanike rühmade osakaaludest kogu Tartu elanike hulgas. Andmed elanikerühmade arvukuse kohta saadi Tartu linnavalitsuse registriteenistusest. Uuringutulemuste töötamiseks kasutati andmetöötlusprogrammi SPSS for Windows 11.5.

Tulemused

Igale küsimusele vastamisel oli tartlasel oma rahulolu väljendamiseks võimalus valida kuue vastusevariandi vahel: “väga rahul”, “üldiselt rahul”, “ei rahul ega mitterahul”, “üldiselt ei ole rahul”, “üldse ei ole rahul” ja “ei oska öelda”. Ühtse metoodika kohaselt liideti omavahel “ei rahul ega mitterahul” ja “ei oska öelda” vastusevariant, sest “ei rahul ega mitterahul” vastusekategorია puhul on vastajatel kalduvus jääda äraootavale seisukohale, mis võib viidata hoopis arvamuse puudumisele.

I Üldine rahulolu

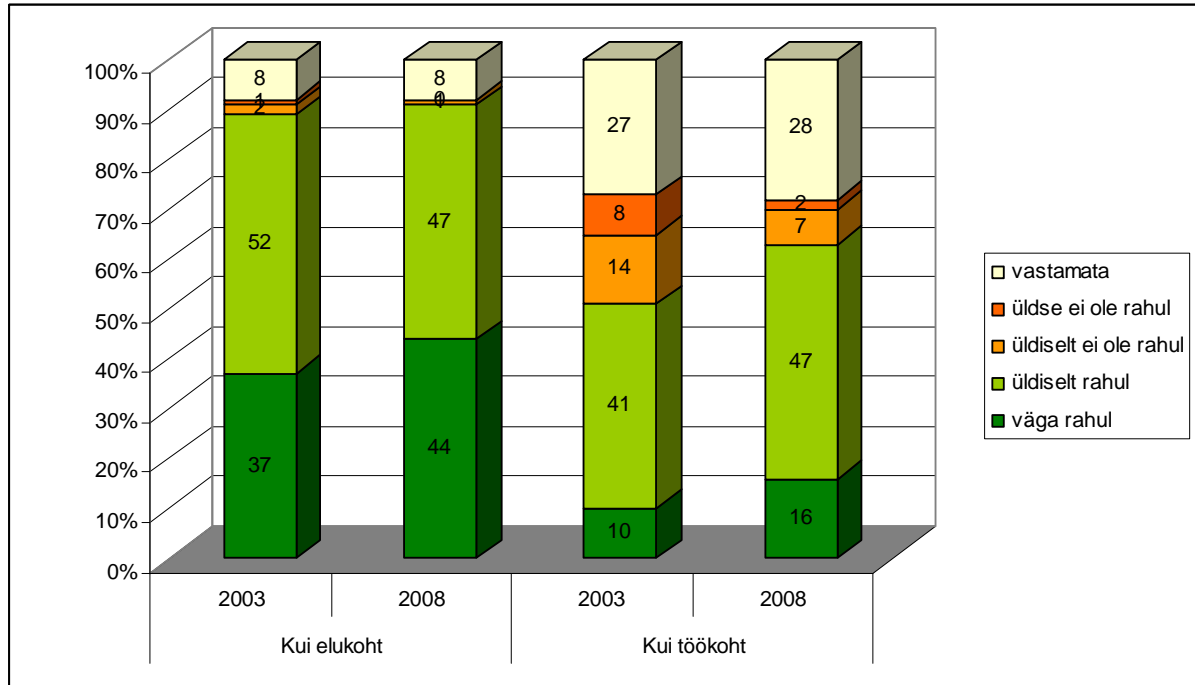
Sarnaselt 2003. aastale oli tartlaste rahulolu oma linna kui elukohaga kõrge. Kui 2003. aastal oli rahulolevate tartlaste osatähtsus 89%, siis 2008. aastal juba 91% (joonis 1). Rahulolematuid oli vaid 1% ning ülejäänud jätsid küsimusele vastamata.

Kui võrrelda tartlaste rahulolu oma elukohaga teiste Läänemere Linnade Liitu kuuluvate linnade elanike rahuloluga, siis tartlased olid oma elukohaga rahulolevamad kui teised Läänemere Linnade Liidu linnade elanikud. Keskmiselt oli oma kodulinna kui elukohaga rahul vaid 75% liidu linnaelanikest.

Tartlased kodulinna kui töökohaga nii rahul ei ole. Rahulolijaid oli 2003. aastal 51% ja 2008. aastal 63% ning rahulolematuid vastavalt 22% ja 9%. Ülejäänud jätsid küsimusele vastamata (peamiselt pensionärid, mittetöötavad tartlased ja (üli)õpilased, kes moodustasid valimist u kolmandiku). Seega on aastatega tartlaste rahulolu oma kodulinnaga kui töökohaga kasvanud ja seda rahulolematute arvelt, sest küsimusele mittevastanute osatähtsus on püsinud muutumatuna.

Küsitlusega tartlastelt ei uuritud, mis võiksid olla Tartu kui töökohaga rahulolematuse põhjused. Samas on teada, et tartlaste rahulolu erialase töö saamise võimalustega oma kodulinnas ei ole suur (rahulolijaid 40% ja rahulolematuid 21%), kuigi viimase viie aasta jooksul on toimunud oluline rahulolu kasv (2003. aastal oli rahulolijaid 23% ja rahulolematuid 40%). Uurides rahulolematute sotsiaal-demograafilist tausta, selgus, et veidi suurem rahulolematuse oli 20-24- ja üle 50-aastastel ning vene rahvusest tartlastel. Ka riiklikul

tasandil on nendel elanikegruppidel raskusi töökohta säilitada või tööturule tagasi pöörduda. Muude näitajate osas (sugu, sissetuleku suurus, sotsiaalne staatus vms) sellist seost ei ilmnenud.

Joonis 1. Rahul Tartu kui elu- ja töökohaga, %.

Linnaosadevahelisest võrdlusest selgus, et rahulolu Tartu kui elukohaga oli suhteliselt ühtlane. Peaaegu kõikides linnaosades oli rahulolijate osatähtsus üle 90%, välja arvatud Jaamamõisas ja Kesklinnas, kus rahulolevate tartlaste osatähtsus oli vastavalt 87% ja 88%. Seevastu rahulolu Tartu kui töökohaga oli linnaositi väga erinev. Kõrgem rahulolu oli Tähtveres (rahul 74%), Vaksalis (rahul 73%) ja Ränilinnas (73%), kuid madalam Ülejõel (rahul 57%) ja Jaamamõisas (rahul 59%). Ülejõe elanike tagasihoidlikku rahulolu taset võib selgitada sellega, et Ülejõel elab arvestatav osa Tartu linna kõigist üliõpilastest, kel võib puududa töökogemus Tartus ning suur osa vastanutest jättis küsimusele lihtsalt vastamata. Jaamamõisas elab jällegi arvestatav osa mitte-eestlasi, kellel võib olla raskusi sobiva töö leidmisega või töökoha säilitamisega.

II Rahulolu üksikute valdkondadega

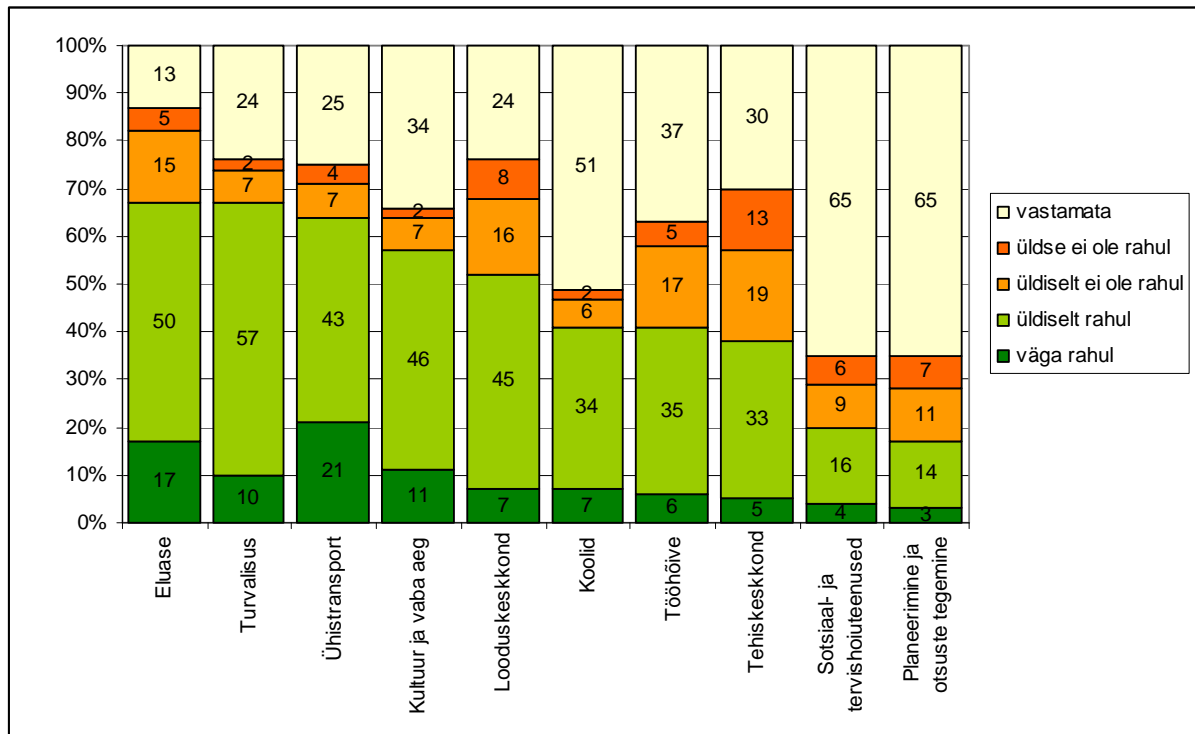
Vaatluse all olevad aspektid on järgmised:

1. eluaseme kvaliteet ja kättesaadavus;
2. looduskeskkonna (haljasalad vms) kvaliteet ja piisavus;
3. tehiskeskkonna (tänad, avalikkusele kasutamiseks mõeldud alad, hoonete välisilme vms) kvaliteet;
4. ühistransporditeenus;
5. koolid;
6. kultuuri-, puhkuse ja vaba aja teenused;
7. sotsiaal- ja tervishoiuteenused;
8. turvalisus;
9. võimalus osaleda kohalikus planeerimis- ja otsuste tegemise protsessis;
10. tööhõive võimalused.

Kui võrrelda tartlaste rahulolu 2003. aastaga, siis üldjuhul on valdkondade paremusjärjestus jäänud samaks – valdkonnad, mis pälvisid parema hinnangu 2003. aastal, olid ka 2008. aastal kõrgemalt hinnatud valdkondade seas ja vastupidi. Loetletud valdkondadest olid tartlased kõige enam rahul eluaseme kvaliteedi ja kättesaadavuse (67% elanikest, kellest 17% olid väga rahul, joonis 2) ning turvalisuse tasemega (67%), millele järgnes rahulolu ühistransporditeenusega (64%). Ülejäänud valdkondadega oli rahul alla 60% tartlastest. Suuremat rahulolematust tekitasid tartlaste seas tehiskeskkonna kvaliteet (32%, kellest 13% ei olnud üldse rahul), aga ka looduskeskkonna kvaliteet (24%) ja tööhõive võimalused (22%).

Jooniselt 2 on näha, et küsimusele vastamata jäetud vastuste osatähtsus oli kõrge mitmes valdkonnas. Sagedamini jäeti vastamata küsimustele, mis puudutasid võimalust osaleda kohalikus planeerimise ja otsustamise protsessis (65% tartlastest jättis küsimusele vastamata) ning sotsiaal- ja tervishoiuteenuseid (65%), millele järgnes koolide valdkond (51%). Selline suur küsimusele vastamata jäetud vastuste osatähtsus näitab, et tartlastel puudus nende võimaluste või teenuste vastu huvi või igasugune kokkupuude või lihtsalt ei osatud muul moel oma seisukohta väljendada.

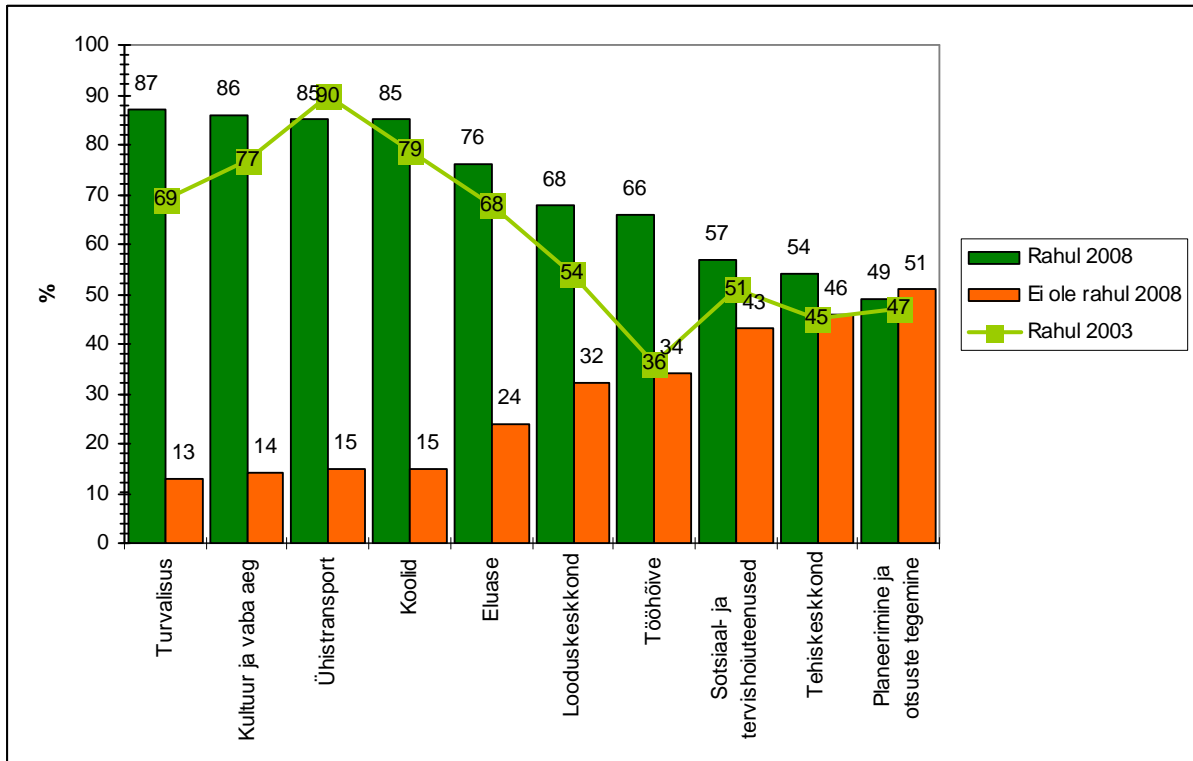

Joonis 2. Rahulolu erinevate valdkondadega, %.

Et selline suur küsimustele „vastamata” vastuste osatähtsus tegelikku rahulolu taset ei moonutaks, siis joonisel 3 jäeti välja „vastamata” vastusevariant ning liideti omavahel „väga rahul” ja „üldiselt rahul” vastusevariant ning „üldse ei ole rahul” ja „üldiselt ei ole rahul” vastusevariant.

Jooniselt 3 on näha, et võrreldes 2003. aastaga ei ole kõige paremini või kõige halvemini korraldatud valdkondade paremusjärjestuses suuri muutusi toimunud. Sarnaselt 2003. aastale olid tartlaste arvates kõige paremini korraldatud ja kõrgema kvaliteediga valdkonnad nagu kultuur, puhkus ja vaba aeg (rahul 86% tartlastest), ühistransport (rahul 85%) ja koolid (rahul 85%), millele 2008. aastal lisandus turvalisuse valdkond (rahul 87%). Sarnaselt 2003. aastale oldi vähem rahul võimalusega osaleda kohalikus planeerimise ja otsuste tegemise protsessis (ei ole rahul 51% tartlastest) ja tehiskeskonna kvaliteediga (ei ole rahul 46%). Võrreldes 2003. aastaga toimus peaaegu kõikides valdkondades rahulolu kasv, välja arvatud ühistransporditeenuses, kus toimus väike rahulolu langus. Märkimisväärne rahulolu kasv toimus tööhõive võimalustes (rahulolu kasvas 30%), turvalisuses (kasv 18%) ja looduskeskkonna piisavuses ja kvaliteedis (kasv 14%). Ülejäänud valdkondades jäi kasv alla 10%.

Joonis 3. Rahulolu erinevate valdkondadega, %.

Järgnevalt on analüüsitud üksikuid valdkondi eraldi. Rahulolu on toodud kahes kategoorias – „rahul” (liidetud on omavahel „väga rahul” ja „üldiselt rahul” vastusevariandid) ja „ei ole rahul” (omavahel on liidetud „üldse ei ole rahul” ja „üldiselt ei ole rahul” vastusevariandid) ning on lisatud ka „vastamata” vastusevariant (omavahel on liidetud „ei oska öelda” ja „ei rahul ega mitterahul” vastusevariandid). „Ei rahul ega mitterahul” vastusekategorია puhul on vastajatel kalduvus jääda äraootavale seisukohale, andes uurijale võimaluse panna kirja vastus, mis võib viidata hoopis arvamuse puudumisele.

1. Eluaseme kvaliteet ja kättesaadavus

Tartlaste rahulolu eluasemega uuriti mitme küsimuse kaudu: rahulolu oma korteri või elamu suurusega, seisundiga, olemasolevate mugavustega ja eluasemekulude suurusega (üüri- ja/või halduskulude ning kommunaalmaksete summaga, va telefon).

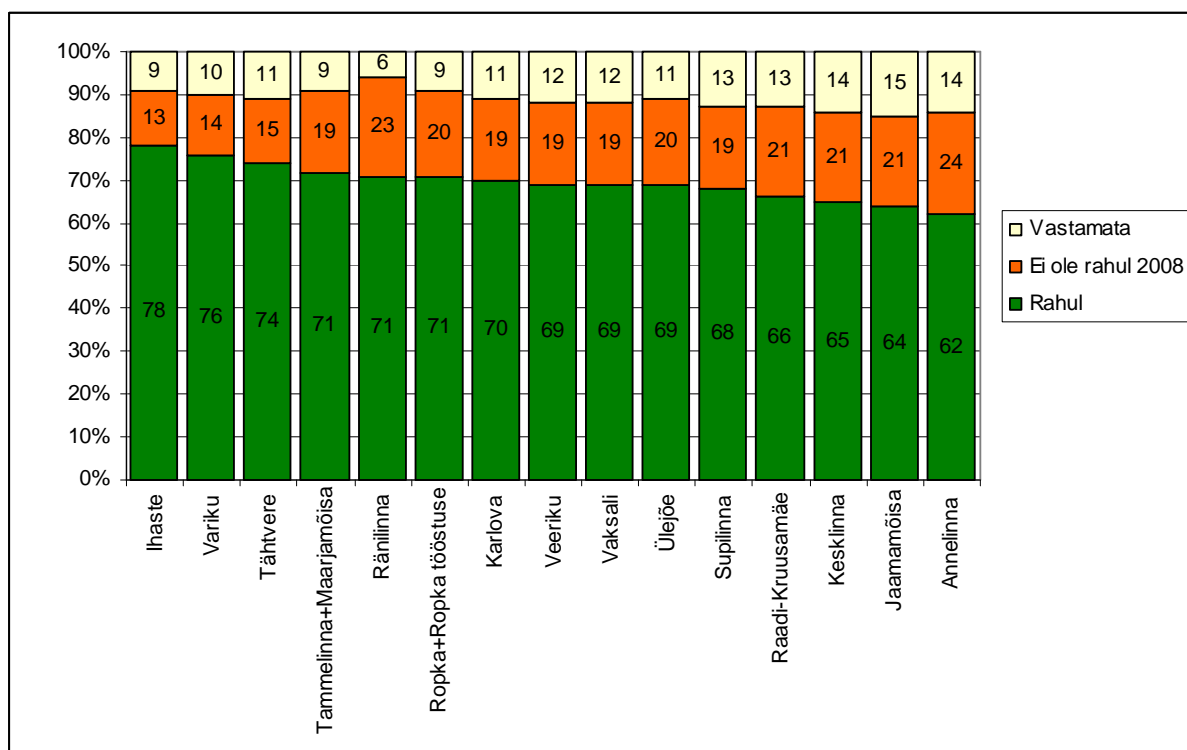
Tabelist 2 on näha, et tartlaste rahulolu oma eluasemega on kasvanud. Kasv ei ole olnud suur, kui siiski märkimisväärne. Rahulolu on kõikides eluaseme kvaliteeti ja kättesaadavust sisaldavates komponentides kasvanud 7-10%. Sarnaselt 2003. aasta andmetele oli suurem rahulolu eluaseme mugavustega (rahul 78%) ning madalam eluasemekulude suurusega (rahul 46%). Kui kogu Eestit silmas pidada (Statistikaamet 2008), siis leibkondade olulisemad eluruumiprobleemid seonduvadki eluasemekulude suurusega (ehk eluase on liiga kallid). Tartlastel oli kõige raskem hinnata oma rahulolu eluasemekulude suurusega (küsimusele jättis vastamata 19% tartlastest).

Tabel 2. Tartlaste rahulolu eluaseme kvaliteedi ja kättesaadavusega, %.

	2003	2008
Rahul	58	67
Ei ole rahul	27	20
Vastamata	15	13
Kokku	100	100

Oma eluaseme kvaliteedi ja kättesaadavusega ei olnud rahul eelkõige mitte-eestlased (mitte-eestlastest 83% moodustasid venelased), pidades silmas just eluasemekulude (üüri, halduskulude ja kommunaalmaksete) suurust.

Kui veel 2003. aastal oli erinevates linnaosades oma eluasemega rahulolijate osatähtsus väga erinev (rahulolijaid oli Tähtveres kaks korda enam kui Supilinnas, rahulolematuid oli kolmteist korda enam Kesklinnas, Karlovas ja Supilinnas kui Tähtveres), siis 2008. aastal oli rahulolu tase ühtlasem (joonis 4). Siit võib järeldada, et eluaseme kvaliteet ja kättesaadavus on paranenud ning piirkondlikud erinevused on vähenenud. Kõikides linnaosades kasvas suuremal (suurim kasv oli Supilinnas, kus rahulolijate osatähtsus kasvas 27%) või vähemal määral rahulolijate osatähtsus, välja arvatud Tähtveres, kus rahulolijate osatähtsus langes 9% ning kasvas rahuolematute osatähtsus kasvas 12%. Üldjuhul oli suurem rahulolu oma eluaseme kvaliteedi ja selle kättesaadavusega väikeelamute piirkonnas (elamispinnad olid seal suuremad, elamu või eluruumi seisnud rahuldav ning elamiskulud madalad) ning madalam paneelilamute piirkondades (elamiskulud olid kõrged ning elamu või eluruumi seisund halb).

Joonis 4. Rahulolu eluaseme kvaliteedi ja kättesaadavusega linnaositi, %.

2. Looduskeskkond

Looduskeskkonna kvaliteeti näitav rahulolu on koond mitmetest komponentidest: haljasalade, parkide, Emajõe kaldaalade, avalike alade (kalmistud, supelrannad vms) olukord ning haljasalade piisavus linnas.

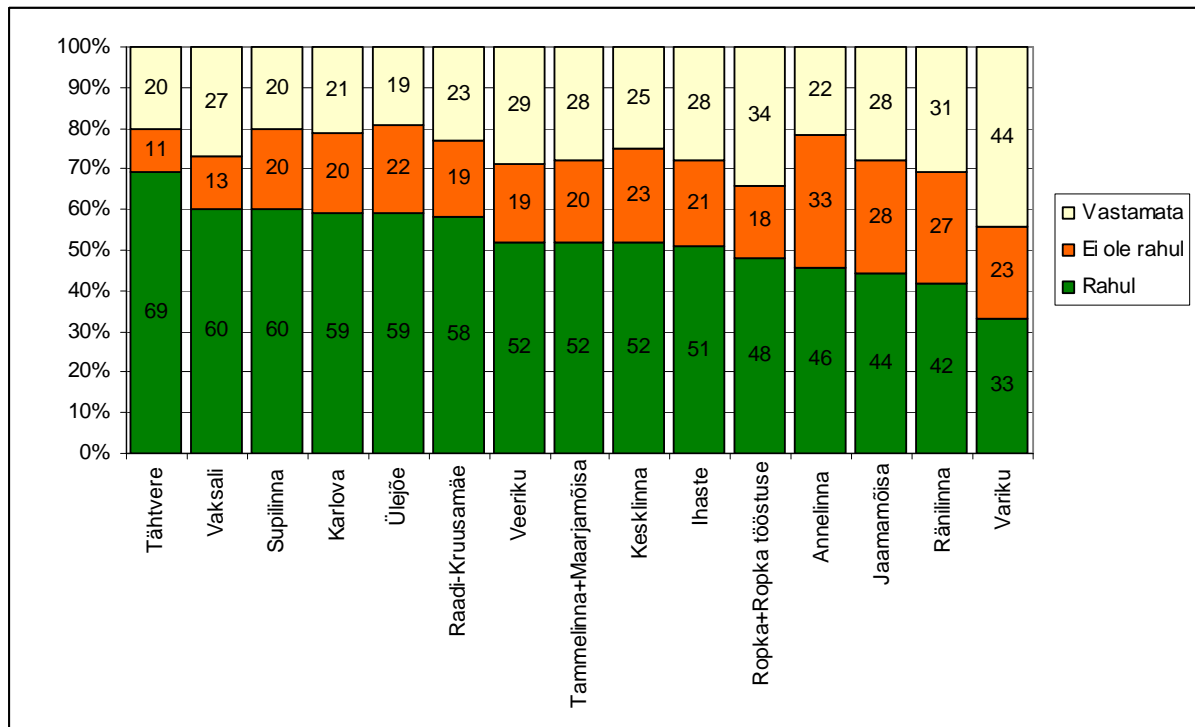
Tabelist 3 on näha, et tartlaste rahulolu looduskeskkonnaga on kasvanud. Erinevates looduskeskkonda puudutavates komponentides oli rahulolu kasv 8-12%. Sarnaselt 2003. aastale oli suurem rahulolu haljasalade ja parkide (rahul 60%) ning madalam Emajõe kaldaalade (rahul 37%) olukorraga. Kõige vähem osati hinnata Emajõe kaldaalade olukorda (küsimusele jättis vastamata 33% tartlastest).

Tabel 3. Tartlaste rahulolu looduskeskkonnaga, %.

	2003	2008
Rahul	40	52
Ei ole rahul	34	24
Vastamata	26	24
Kokku	100	100

2003. aastal oli erinevates linnaosades rahulolijate ja rahulolematute osatähtsuses suuremad erinevused kui 2008. aastal. Sarnaselt 2003. aastale oli ka 2008. aastal suurem rahulolijate osatähtsus Tähtveres (rahul 69%) ja madalam Varikul (rahul 33%, joonis 5). Kõikides linnaosades kasvas suuremal (suurim kasv oli Supilinnas, kus rahulolijate osatähtsus kasvas 23%) või vähemal määral rahulolijate osatähtsus, välja arvatud Tähtveres, kus rahulolijate osatähtsus langes 9% ning rahulolematute osatähtsus kasvas 10%. Keskmisest veidi suurem rahulolu oli Kesklinnaga piirnevate linnaosade elanikel ning madalam paneelelamute piirkondade elanikel, seda eriti Annelinnas ja Jaamamõisas.

Oma hinnangu jättis märkimata erinevates linnaosades 19%-44% tartlastest. Suhteliselt suur mittevastanute osatähtsus võis tuleneda sellest, et paljudel tartlastel on võimalus kasutada oma elamu juures olevat ilu- või tarbeaeda ning seetõttu võis mõnevõrra raskem hinnata üleüldist rahulolu Tartu looduskeskkonnaga tervikuna.

Joonis 5. Rahulolu looduskeskkonnaga linnaositi, %.

3. Tehiskeskond

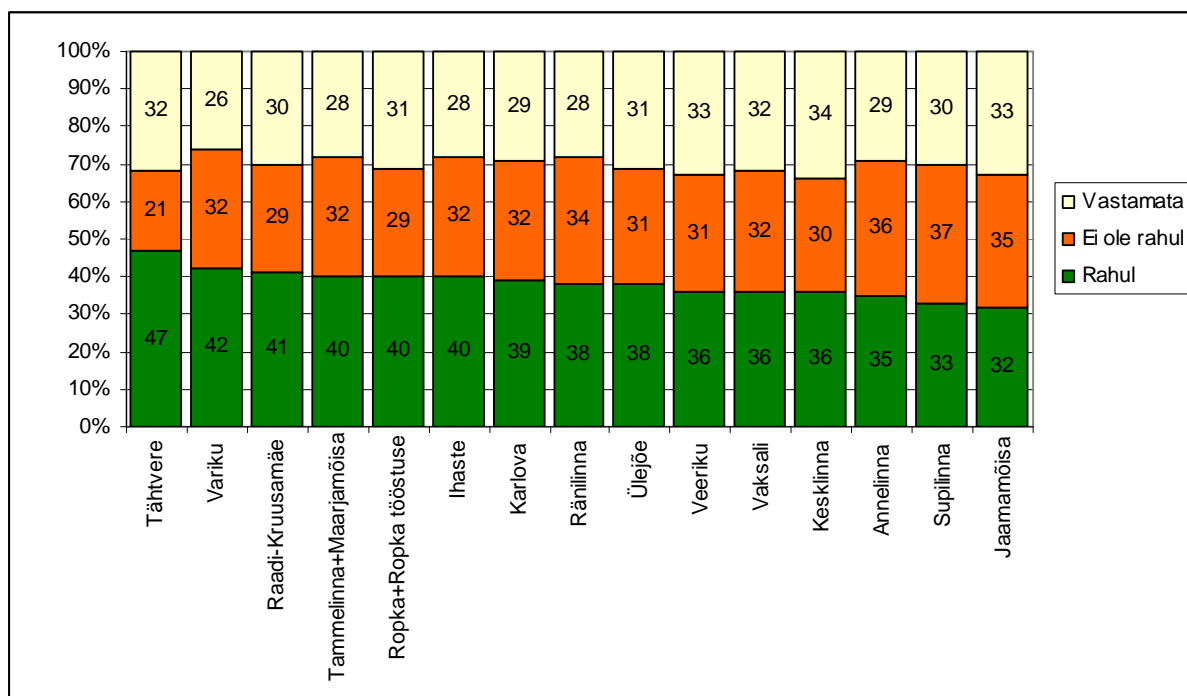
Tehiskeskonna all käsitleti järgmisi valdkondi: lasteaedade õuealad, elamute ja muude hoonete välisilme, tänavavalgustus, liiklemisvõimalused erivajadustega inimestele (nt kaldteede olemasolu), autode parkimise korraldus oma eluaseme lähiehitistes ning sõidu- (magistraaltänavad), kvartalisestest, kõnni- ja jalgrattateede olukord.

Tartlaste rahulolu tehiskeskkonnaga pole aastate jooksul oluliselt muutunud, kuid siiski saab öelda, et linna tehiskeskond on tartlaste hinnangul veidi paremaks muutunud (tabel 4). Rahulolijate kasv oli erinevates valdkondades väga erinev - 1-15%, välja arvatud lasteaedade õuealade ja sõiduteede valdkonnas, sest nendes valdkondades jäi rahulolijate osatähtsus viie aasta tagusele tasemele. Sarnaselt 2003. aastale hinnati nimetatud valdkondadest kõige kõrgemalt tänavavalgustust (rahul 67%) ning kõige madalamalt erivajadustega inimeste liiklemisvõimalusi (rahul 10%). Kõige vähem osati hinnata lasteaedade õuealad (küsimustele jättis vastamata 48% tartlastest) ja erivajadustega inimeste liiklemisvõimalusi (vastamata jättis 49% tartlastest).

Tabel 4. Tartlaste rahulolu tehiskeskkonnaga, %.

	2003	2008
Rahul	31	38
Ei ole rahul	37	32
Vastamata	32	30
Kokku	100	100

Sarnaselt 2003. aastale oli ka 2009. aastal rahulolevate ja rahulolematute osatähtsus erinevates linnaosades suhteliselt ühtlane (joonis 6). Kõikides linnaosades (välja arvatud Veeriku) kasvas rahulolevate tartlaste osatähtsus 3-23%. Veerikul jäi rahulolijate osatähtsus 2003. aasta tasemele. Kõige suurem rahulolu oli Tähtveres (seal toimus ka suurim rahulolu kasv, kus rahulolijate osatähtsus kasvas 23%) ning madalam sarnaselt 2003. aastale Supilinnas (rahul 33%) ja Jaamamõisas (rahul 32%). Suhteliselt suur küsimusele mittevastanute (või neutraalsele seisukohale jäänute) osatähtsus võis tuleneda sellest, et ollakse harjunud olemaolevate elukeskkonna tingimustega ning seetõttu oli väljakujunenud keskkonda raske hinnata.

Joonis 6. Rahulolu tehiskeskkonnaga linnaositi, %.

4. Ühistransporditeenus

Rahulolu ühistransporditeenusega on koond valdkondadest nagu bussipeatuse kaugus elukohast, bussiliikluse sagedus elukohas, bussiühendus kesklinnaga, bussi sisenemise võimalus (uste laius, astme kõrgus vms) ja info bussiliikluse kohta.

Tabelist 5 on näha, et 2008. aastal oli tartlaste rahulolu ühistransporditeenusega madalam kui 2003. aastal. Samas on veidi kasvanud nende tartlaste osatähtsus, kes jätsid küsimusele vastamata. Rahulolijate osatähtsus langes kõikides eelpool nimetatud komponentides 4-26%. Vaatamata sellele olid tartlased rohkem rahul bussipeatuse kaugusega elukohast (rahul 76%), kuid vähem bussiliikluse sagedusega (rahul 50%). Kõige vähem osati hinnata bussi sisenemise võimalusi (vastamata jättis 31% tartlastest).

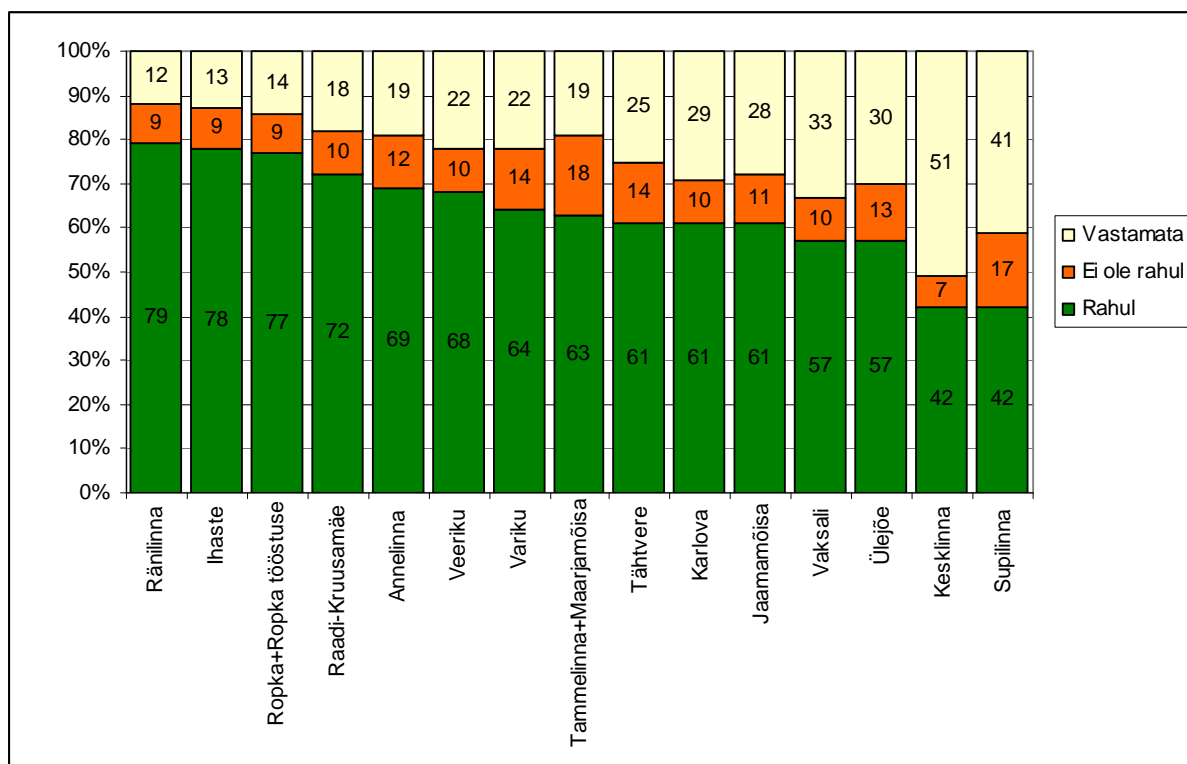
Tabel 5. Tartlaste rahulolu ühistransporditeenusega, %.

	2003	2008
Rahul	73	64
Ei ole rahul	8	11
Vastamata	19	25
Kokku	100	100

Kõige vähem oli ühistransporditeenusega rahul vanemaealine elanikkond, kuna nende jaoks asusid bussipeatused kodust liialt kaugel ning ka bussi sisenemise võimalus (uste laius, astme kõrgus vms) ja info bussiliikluse kohta oli nende jaoks ebapiisavad.

Ühistransporditeenustega olid rohkem rahul ning teenuseid oskasid hinnata eelkõige kesklinnast kaugemal olevate linnaosade elanikud (joonis 7). Kõikides linnaosades vähenes ühistransporditeenusega rahulolijate osatähtsus 5-24%, välja arvatud Tähtveres, kus rahulolijate osatähtsus tõusis 16% ning Ihastes ja Varikul, kus rahulolijate osatähtsus jäi 2003. aasta tasemele. Keskmisest suurem rahulolematute osatähtsus oli Tammelinnas (ei ole rahul 18% elanikest) ja Supilinnas (ei ole rahul 17%). Küsimusele jätsid vastamata või ei osanud kindlat seisukohta väljendada just Kesklinna ja sellega piirnevate linnaosade elanikud, kuna nende linnaosade elanikud liiklesid enamasti kas jalgsi või autoga ning ühistransporti kasutati harvem.

Joonis 7. Rahulolu ühistransporditeenusega linnaositi, %.

5. Koolid

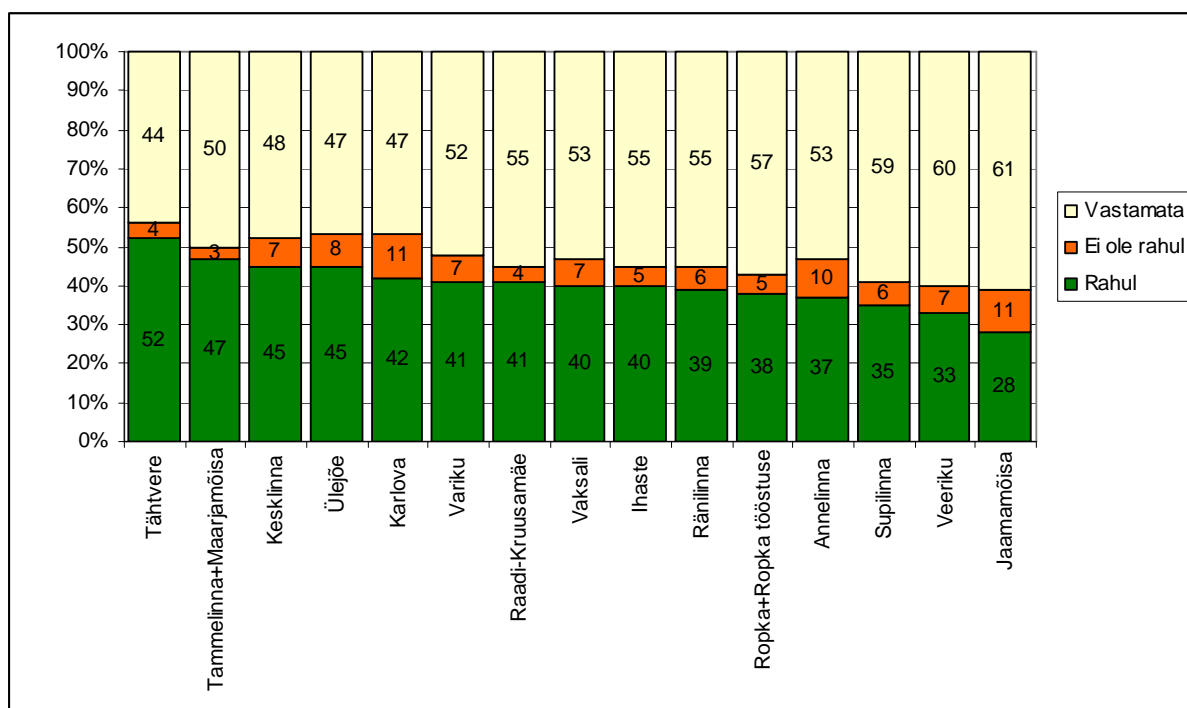
Koolide taseme hindamiseks võeti kokku kaks küsimust: üldised õppimistingimused ja õpetamise tase koolis. Võrreldes 2003. aastaga tartlaste rahulolu koolidega ei muutunud (tabel 6). Pooled küsitlustest oskasid koolide taset hinnata, kellest enamus jäi koolide tasemega rahule. Pooled küsitletutest jäid äraootavale seisukohale või nimetatud teema ei puudutanud neid. Üldiste õppimistingimustega kui ka õpetamise tasemega koolis oli mõlemal juhul rahul 41% tartlastest.

Tabel 6. Tartlaste rahulolu koolide tasemega, %.

	2003	2008
Rahul	38	41
Ei ole rahul	10	8
Vastamata	52	51
Kokku	100	100

Rahulolematud olid need tartlased, kes olid hiljuti kooli lõpetanud, aga ka lapsevanemad, kelle peres kasvas kooliealine laps (lapsed) ja õppurid ise.

Nii nagu 2003. aastal, erines ka 2008. aastal tartlaste rahulolu linnaositi koolide tasemega suhteliselt vähe (joonis 8). Võrreldes 2003. aastaga pooltes linnaosades rahulolijate osatähtsus kasvas, pooltes langes. Suurim rahulolu tõus oli Ülejõeel (rahulolijate osatähtsus kasvas 11%) ja suurim rahulolu langus Veerikul (rahulolijate osatähtsus langes 18%). Keskmisest suurem rahulolu oli Tähtvere elanike seas (rahul 52%) ning keskmisest madalam Jaamamõisa elanike seas (rahul 28%). Suhteliselt suur vastamata jäetud vastuste osatähtsust tingis asjaolu, et vaid 43% küsitletute peredes oli lapsi, sh koolilapsi oli 2/3 lastega peredes ning 13% küsitletutest olid õppurid, kes olid valdkonnaga kursis. Ülejäänud tartlasi teema otseselt ei puudutanud.

Joonis 8. Rahulolu koolide tasemega linnaositi, %.

6. Kultuuri-, puhkuse ja vaba aja teenused

Rahulolu nende teenustega hõlmas järgmisi küsimusi: huvitegevuse võimalused, laste ja noorte vaba aja sisustamise võimalused väljaspool kooli ja kodu, täiskasvanute vaba aja sisustamise võimalused, kultuuriteenused (teater, kino, kontserdid), muud kultuuriasutuste teenused (muuseumid, näitused vms) ja kultuurisündmuste tase.

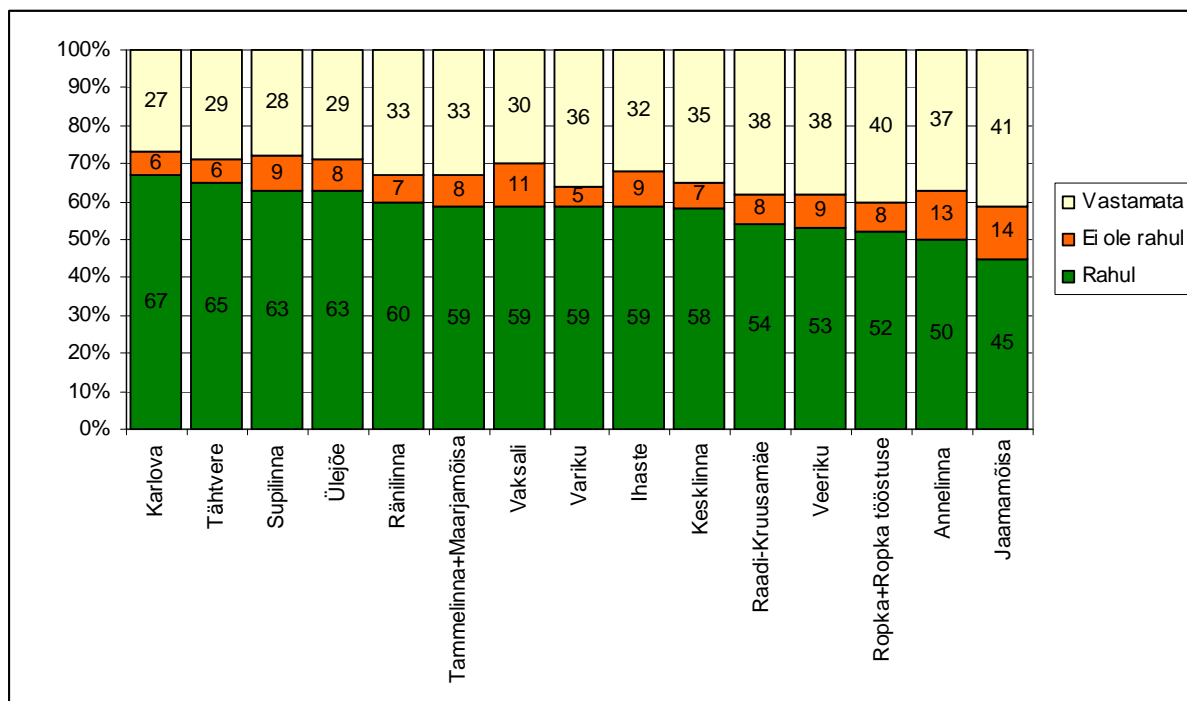
Kui 2003. aastal oli kultuuri-, puhkuse ja vaba aja teenustega rahul 46% tartlastest, siis 2008. aastal oli rahulolevate tartlaste osatähtsus juba 57% (tabel 7). Rahulolu eelpool loetletud erinevate teenustega kasvas 2-17%. Sarnaselt 2003. aastale oli keskmisest suurem rahulolu teenustega, mida osutasid teatrid, kinod ja kontserdipaigad (rahul 77%) ning keskmisest madalam rahulolu laste ja noorte vaba aja sisustamise võimalustega väljaspool kooli ja kodu (rahul 30%), mida osati ka kõige vähem hinnata (küsimusele jättis vastamata 52% tartlastest).

Tabel 7. Tartlaste rahulolu kultuuri-, puhkuse ja vaba aja teenustega, %.

	2003	2008
Rahul	46	57
Ei ole rahul	13	9
Vastamata	41	34
Kokku	100	100

Esimese rahulolematute grupi moodustasid tartlased, kes olid hiljuti kooli lõpetanud, aga ka lapsevanemad, kelle peres kasvas kooliealine laps (lapsed) ja õppurid ise. Neid häiris eelkõige huvitegevuse võimalused. Teise rahulolematute grupi moodustasid mitte-eestlased, kes polnud rahul teatrites, kinodes ja kontsertidel pakutavaga. Nende hinnangul toimub Tartus liialt vähe kultuurisündmusi.

Sarnaselt 2003. aastale oli rahulolu vaba aja võimalustega ja tasemega linnaosades suhteliselt ühtlane (joonis 9). Rahulolu kasvas kõikides linnaosades 2-20%, välja arvatud Vaksalis, kus rahuolevate elanike osatähtsus jäi 2003. aasta tasemele (rahul 59%). Keskmisest rahulolevamad olid Karlova elanikud (rahul 67%) ja keskmisest vähem rahul Jaamamõisa elanikud (rahul 45%), kelle seas oli ka kõige suurem küsimustele vastamata jätnute osatähtsus (rahulolu ei osanud väljendada 41% elanikest). Suhteliselt suur küsimustele vastamata jäetud osatähtsust võib seletada asjaoluga, et mõned kultuuri ja vaba aja küsimused puudutasid üksnes teatud elanikegruppe.

Joonis 9. Rahulolu kultuuri-, puhkuse ja vaba aja teenustega linnaositi, %.

7. Sotsiaal- ja tervishoiuteenused

Antud valdkonda kuulusid järgmised küsimused nagu vanurrite kodune hooldus ja hooldus hooldekodudes, perearsti töö, perearsti ja eriarstide juurde pääsemine (järjekorrad vms), haiglaravile saamise võimalus, Tartu Ülikooli kliinikumi stomatoloogia kliinikus proteeside tegemise võimalus, narkomaania ja alkoholismi ravi ja rehabilitatsioon, täiskasvanute psühholoogilise nõustamise võimalused, koduõendusteenus ja hooldusravi haiglas.

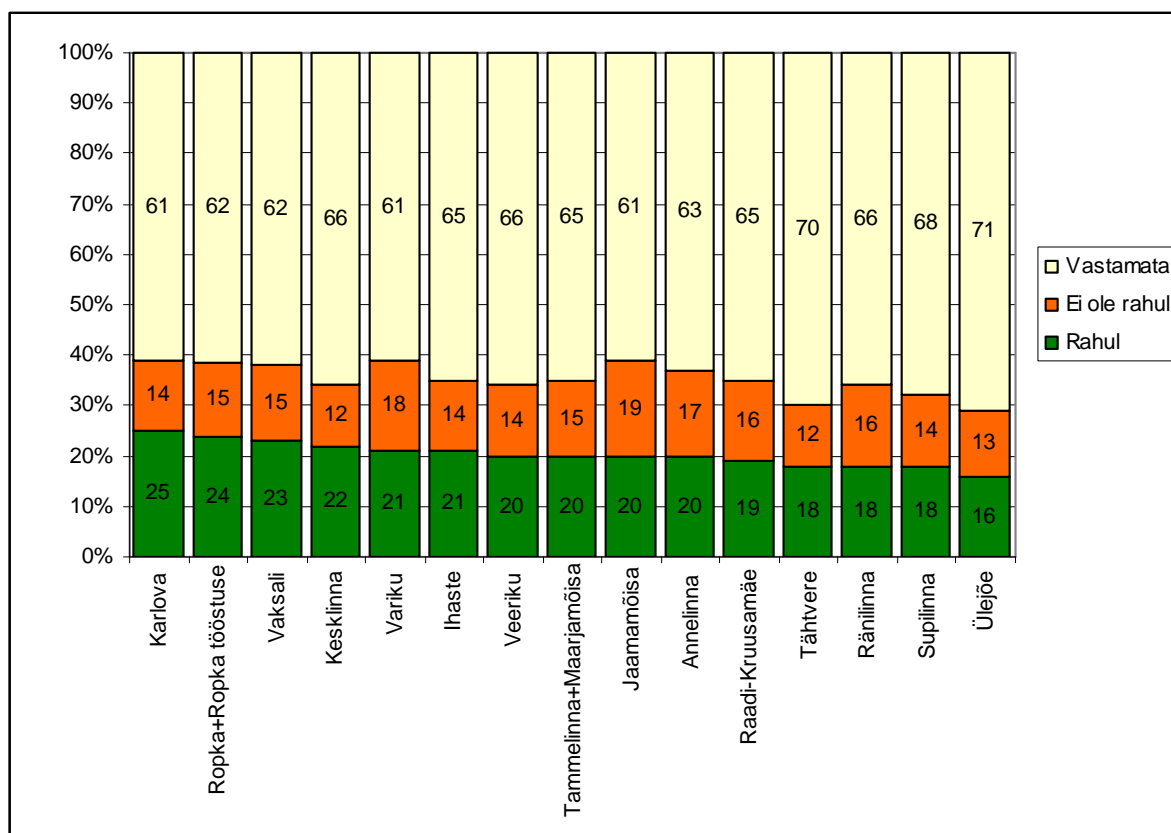
2008. aastal jäi sotsiaal- ja tervishoiuteenustega rahul olevate tartlaste osatähtsus 2003. aasta tasemele, veidi vähenes rahulolematute osatähtsus ning veidi kasvas teenuseid mittehinnanute osatähtsus (tabel 8). Teenuseid või võimalusi eraldi vaadates võib öelda, et üheski valdkonnas olulist rahulolu kasvu või langust ei toimunud. Keskmisest suurem rahulolu oli teenustega, mis puudutas paljusid ehk keskmisest suurem rahulolu oli perearsti töö (rahul 63%) ja perearsti juurde pääsemisega (rahul 56%) ning keskmisest madalam rahulolu teenustega, mis puudutas väheseid ehk keskmisest madalam rahulolu oli narkomaania ja alkoholismi ravi ja rehabilitatsiooniga (mõlema teenuse puhul rahul 3%). Samas eriarstide juurde pääsemine puudutas paljusid, aga rahulolevate tartlaste osatähtsus oli madal (rahul 23%). Ka sotsiaalministeeriumi kodulehel olevatest uuringutest võib välja lugeda, et riikliku

arstiabisüsteemi puhul on enim rahulolematust tekitav tegur eriarstide juurde pääsemine. Samas arstide tööga ollakse rahul.

Tabel 8. Tartlaste rahulolu sotsiaal- ja tervishoiuteenustega, %.

	2003	2008
Rahul	22	20
Ei ole rahul	21	15
Vastamata	57	65
Kokku	100	100

Sarnaselt 2003. aastale ei olnud ka 2008. aastal erinevates linnaosades rahulolevate tartlaste osatähtsuses suuri erinevusi (joonis 10). Rahulolu tase erinevates linnaosades jäi sisuliselt 2003. aasta tasemele – umbes pooltes linnaosades kasvas rahulolu 2-3%, pooltes langes 1-7% ning Veeriku linnaosas jäi rahulolu tase 2003. aasta tasemele. Kõiki linnaosaid iseloomustas suur küsimustele mittevastanute osatähtsus, kuna paljud tartlased olid kokku puutunud üksikute sotsiaal- ja/või tervishoiuteenustega.

Joonis 10. Rahulolu sotsiaal- ja tervishoiuteenustega linnaositi, %.

8. Turvalisus

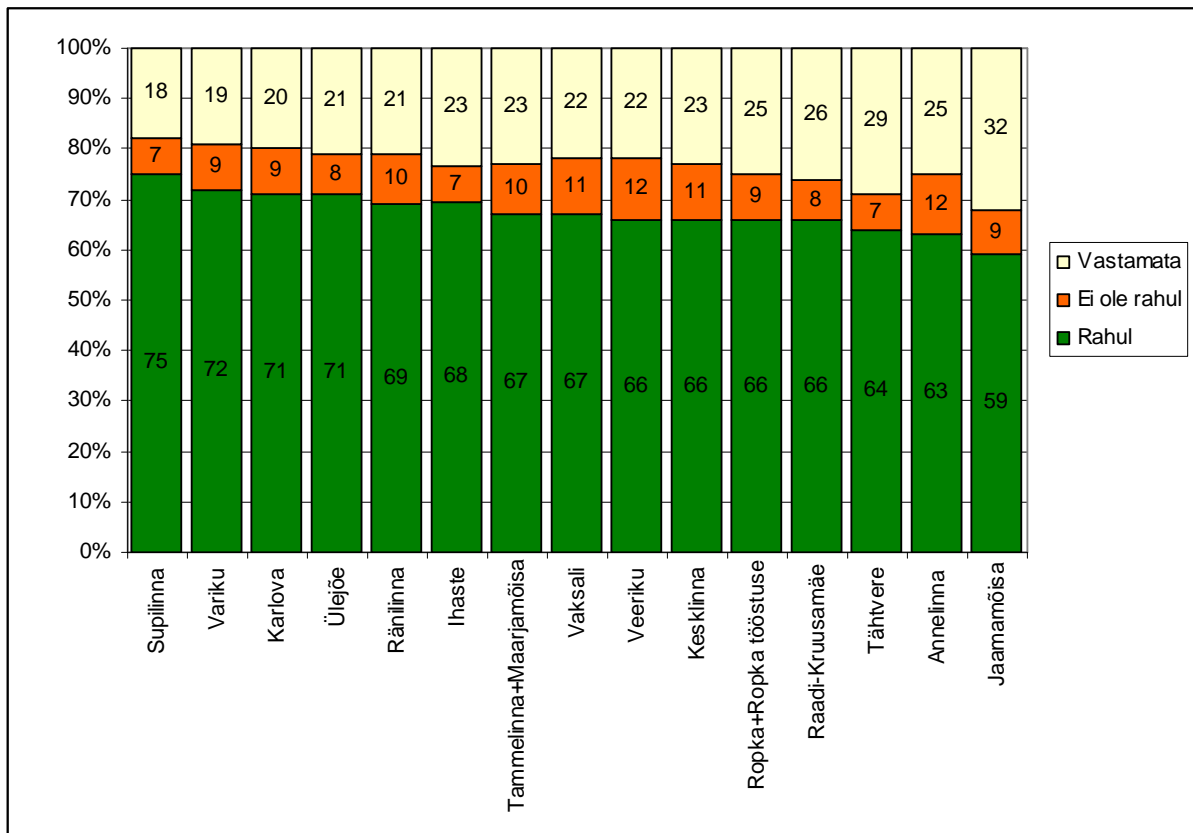
Rahulolu turvalisusega näitab kaks küsimust: ühiskondliku korra kaitse (politsei tegevus vms) ja üldine turvalisuse tase.

2008. aastal olid tartlased oma kodulinna turvalisusega tunduvalt rahulolevamad (rahul 67%) kui 2003. aastal (rahul 47%, tabel 9). Rahulolu eelpool loetletud erinevate teenustega kasvas 13-24%, seda nii rahulolematute kui ka küsimustele vastamata jätnute osatähtsuse arvelt. Tartlased olid rohkem rahul üldise turvalisuse tasemega (rahul 73%) kui ühiskondliku korra kaitsega (rahul 57%).

Tabel 9. Tartlaste rahulolu turvalisuse tasemega, %.

	2003	2008
Rahul	47	67
Ei ole rahul	21	9
Vastamata	32	24
Kokku	100	100

Sarnaselt 2003. aastale oli rahulolu turvalisusega kodulinnas suhteliselt ühtlane (joonis 11). Võrreldes 2003. aastaga kasvas kõikides linnaosades turvalisusega rahulolevate tartlaste osatähtsus 3-33%. Keskmisest suurem rahulolu oli Supilinna elanike seas (rahul 75%) ning keskmisest väiksem Jaamamõisa (rahul 59%) ja Annelinna (rahul 63%) elanike seas. Küsimusele vastamata jätnute seas olid valdavalt need tartlased, kes jäid rahulolu määramisel pigem neutraalsele seisukohale.

Joonis 11. Rahulolu turvalisuse tasemega linnaositi, %.

9. Võimalus osaleda kohalikus planeerimis- ja otsuste tegemise protsessis

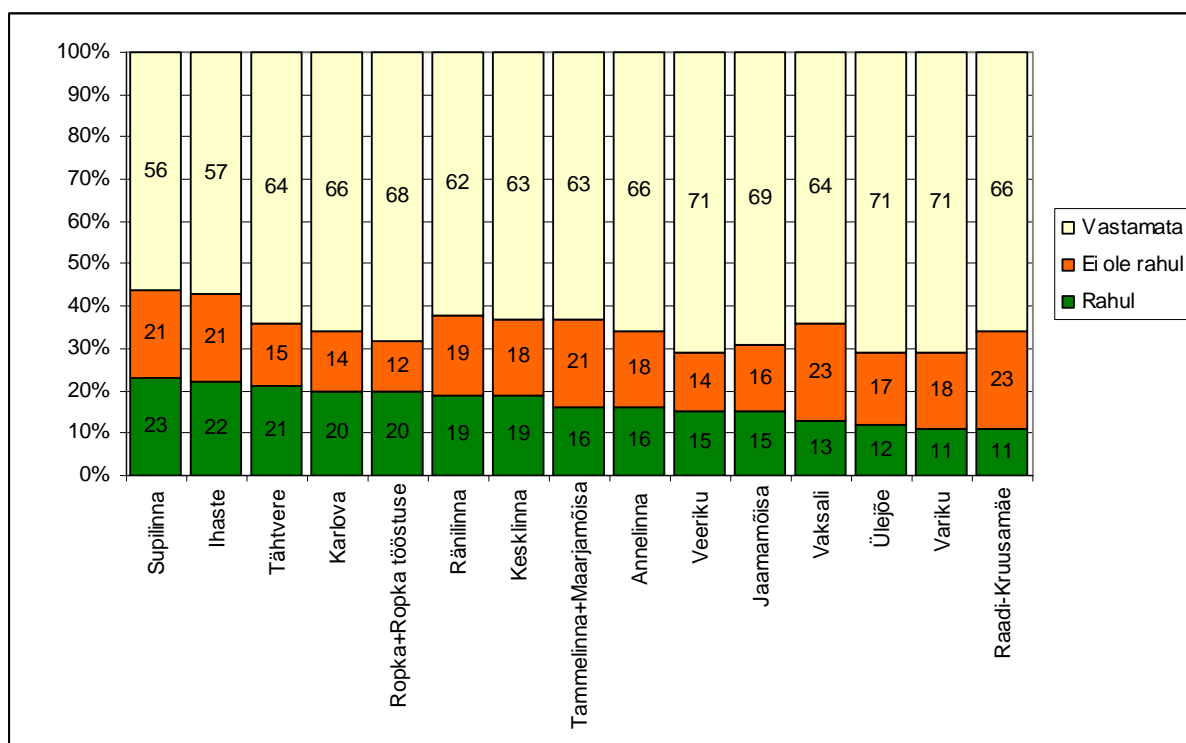
Võimalus osaleda kohalikus planeerimis- ja otsuste tegemise protsessis on koond sellistest küsimustest nagu võimalus osaleda detailplaneeringute menetlemisel, linna üldplaneeringu ja oma linnaosa planeeringu ning arengu- ja sektorarengukavade koostamisel.

Võrreldes 2003. aastaga kasvas veidi nii rahulolevate kui ka rahulolematute osatähtsus küsimustele vastamata või neutraalse seisukohale jäänute arvelt (tabel 10). Keskmisest veidi suurem rahulolu oli võimalusega osaleda oma linnaosa planeeringu koostamisel (rahul 20%) ning veidi väiksem võimalusega osaleda detailplaneeringute menetlemisel (rahul 14%). Suhteliselt suur küsimustele vastamata jättnute osatähtsus tulenes selles, et paljusid tartlasi võimalus osaleda planeerimis- ja otsuste tegemise protsessis ei huvitanud.

Tabel 10. Tartlaste rahulolu võimalusega osaleda kohalikus planeerimis- ja otsuste tegemise protsessis, %.

	2003	2008
Rahul	11	17
Ei ole rahul	12	18
Vastamata	77	65
Kokku	100	100

Sarnaselt 2003. aastale oli tartlaste rahulolu võimalusega osaleda kodulinna planeerimis- ja otsuste tegemise protsessis suhteliselt ühtlane (joonis 12). Võrreldes 2003. aastaga kasvas peaaegu kõikides linnaosades rahulolevate tartlaste osatähtsus kuni 10%, välja arvatud Tammelinna, kus rahulolevate elanike osatähtsus jäi 2003. aasta tasemele ning Tähtveres ja Vaksalis, kus rahulolevate elanike osatähtsus veidi langes (kuni 5%). Keskmisest suurem rahulolu võimalusega osaleda planeeringute ja arengukavade koostamise protsessis oli Supilinna (rahul 23%), Ihaste (rahul 22%) ja Tähtvere elanike seas (rahul 75%) ning keskmisest madalam Raadi-Kruusamäe (rahul 11%) ja Variku (rahul 11%) elanike seas.

Joonis 12. Rahulolu võimalusega osaleda kohalikus planeerimis- ja otsuste tegemise protsessis linnaositi, %.

10. Tööhõive võimalused

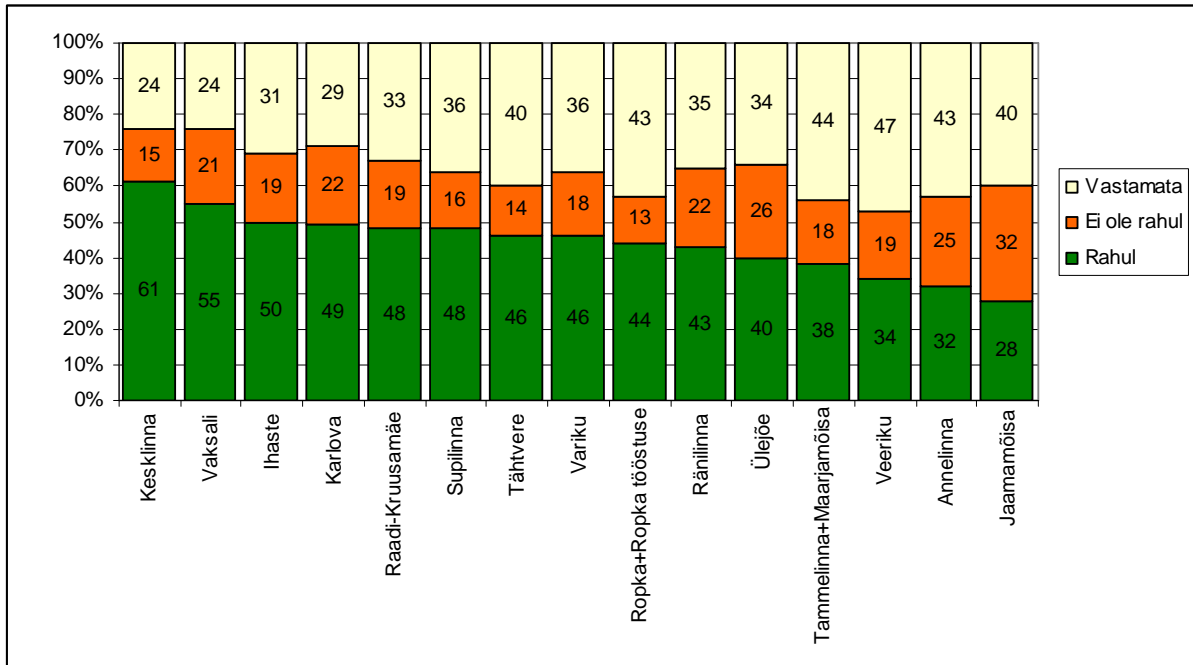
Antud teema puudutas erialase töö saamise võimalust oma kodulinnas. Võrreldes 2003. aastaga kasvas nimetatud võimalusega rahulolevate tartlaste osatähtsus 18% ja seda rahulolematute arvelt, kuna küsimusele vastamata jätnute osatähtsus jäi 2003. aasta tasemele (37% tartlastest, tabel 11). Küsimusele vastamata jätnutest enamuse moodustasid need, kes ei osanud tööhõive võimalusi hinnata, ülejäänud jäid neutraalsele seisukohale. Siinjuures tuleb märkida, et küsitluse koguvalimist u kolmandiku moodustasid pensionärid, mittetöötavad tartlased ja (üli)õpilased, kellest enamusel võis arvamus või kogemus Tartu tööhõive võimalustest puududa.

Tabel 11. Tartlaste rahulolu tööhõive võimalustega, %.

	2003	2008
Rahul	23	41
Ei ole rahul	40	22
Vastamata	37	37
Kokku	100	100

Suuremat rahulolematust tööhõive võimalustega väljendasid mitte-estlased. See tuleneb sellest, et mitte-estlased on traditsiooniliselt hõivatud sekundaarsektori tegevusaladel, kuid iga aastaga selle sektori osatähtsus sarnaselt primaarsektori osatähtsusega hõivestruktuuris väheneb.

Sarnaselt 2003. aastale oli rahulolu tööhõive võimalusega linnaositi ebahütlane (joonis 13). Võrreldes 2003. aastaga kasvas peaaegu kõikides linnaosades rahulolevate tartlaste osatähtsus 7-43%, välja arvatud Tähtveres, kus rahulolevate elanike osatähtsus veidi langes (4%). Keskmisest suurem rahulolu tööhõive võimalusega oli Kesklinna elanike seas (rahul 61%) ning keskmisest madalam Jaamamõisa elanike seas (rahul 28%).

Joonis 13. Rahulolu tööhõive võimalustega linnaositi, %.

Kokkuvõte ja järeldused

Käesolevas uuringus on uuritud üht indikaatorit, mis kuulub üle-euroopalise säästva arengu seiremetoodika „Euroopa ühtsed indikaatorid” kümne indikaatori hulka. See indikaator puudutab elanike rahulolu oma linnaga, sisaldades endas kaht küsimust: (1) kui rahul on elanikud oma linnaga kui elu- ja töökohaga üldiselt ja (2) kui rahul on elanikud oma linna erinevate valdkondadega. Tegu on kordusuuringuga, eelmine uuring valmis 2004. aastal.

Tartlased hindasid oma kodulinna elukohana kõrgemalt kui töökohana. Tartu kui elukohaga oli rahul 91% elanikest ning töökohaga oli rahul 63% tartlastest. Aastatega on tartlaste rahulolu oma kodulinnaga kui elu- ja töökohaga kasvanud ning seda rahulolematute arvelt, sest küsimusele mittevastanute osatähtsus on püsunud muutumatuna. Tartlaste kõrge rahulolu tase Tartu kui elukohaga ja suurenev rahulolu Tartu kui töökohaga annab tunnistust sellest, et Tartut on jätkusuutlikult arendatud.

Tartlased olid kõige enam rahul oma eluaseme (rahul 67% elanikest) ja linna üldise turvalisuse tasemega (67%), millele järgnes rahulolu ühistranspordiga (64%). Ülejäänud valdkondadega oli rahul alla 60% tartlastest. Suuremat rahulolematust tekitasid tartlaste seas tehiskeskonna kvaliteet (ei ole rahul 32% tartlastest), aga ka looduskeskkonna kvaliteet (24%) ja tööhõive võimalused (22%). Võrreldes 2003. aastaga toimus peaaegu kõikides valdkondades rahulolu kasv, välja arvatud ühistransporditeenuses, kus toimus väike rahulolu langus. Märkimisväärne rahulolu kasv toimus tööhõive võimalustes (rahulolijate osatähtsus kasvas 30%), turvalisuses (kasvas 18%) ja looduskeskkonna piisavuses ja kvaliteedis (kasvas 14%). Ülejäänud valdkondades jäi rahulolijate osatähtsuse kasv alla 10%.

Tartlaste keskmisest suurem rahulolematust tehis- ja looduskeskkonnaga võis tingitud olla sellest, et Tartu linna elukeskkonda ei ole elanike arvates arendatud piisavalt (püsib teedetanavate ja Emajõe kallaste kehv olukord ning rahulolematust autosildade rajamisega). Teisalt võib põhjus olla ka selles, et linnakodanikud on oma elukeskkonna suhtes väga kriitilised. Samas on teada, et elukeskkonna kvaliteedi parandamine on oluline, kuna kõrgem elukeskkonna kvaliteet meelitab ligi investeringuid ja ettevõtjaid.

Tartlaste rahulolu erinevate valdkondadega linnaositi näitas, et kõige rahulolevamad Tartu linnas pakutavate teenuste ja võimalustega olid Tähtvere, Ihaste ja Supilinna elanikud. Neis linnaosades oli suurem rahulolu võimalusega osaleda planeerimise ja otsuste tegemise protsessis, kultuuri ja vaba aja teenustega, looduskeskkonna ning eluaseme kättesaadavuse ja kvaliteediga. Keskmisest vähem rahul olid aga Jaamamõisa ja Annelinna elanikud. Nende linnaosade elanike madalamat rahulolu põhjustasid eelkõige eluaseme kättesaadavus ja kvaliteet, tehiskeskkonna kvaliteet, vaba aja veetmise võimalused, turvalisuse tase ja tööhõive võimalused.

Lisaks selgus, et kõige rahulolematum elanikegrupp Tartu linnas on mitte-eestlased. Nende rahulolematuse väljendus kolmes valdkonnas. Esiteks ei olnud mitte-eestlased rahul eluaseme kvaliteedi ja kättesaadavusega ehk neile valmistas suuri probleeme eluasemekulude suurus (üüri või halduskulude ja kommunaalmaksete suurus). Teiseks ei olnud mitte-eestlased rahul Tartu linnas pakutavate tööhõive võimalustega. Arenenud riikide kogemus näitab, et immigrantide raskused tööturuga kohanemisel tulevad sageli esile siis, kui tööturule siirdub teine või kolmas põlvkond. Ekspertide hinnangul on raskes situatsioonis need mitte-eestlased, kellel puudub eesti keele oskus ja Eesti kodakondsus. Järelikult ei saa öelda, et eestlaste ja mitte-eestlaste erinevused tööturul on tingitud diskrimineerimisest rahvuse põhjal, vaid mitte-eestlaste jaoks on tööturul vähem sobilikke töökohti ning seetõttu on mitte-eestlastel keeruline tööturule siseneda ning saavutada soovitud positsiooni. Kolmandaks ei olnud mitte-eestlased rahul kultuuri tarbimise ja vaba aja veetmise võimalustega ehk nende arvates ei ole Tartus piisavalt venekeelsele elanikkonnale suunatud kultuurisündmusi ja muid vaba aja veetmisega seotud võimalusi. Seda asjaolu toetab fakt, et Tartu kultuurisündmusi külastasid sagedamini eestlased kui mitte-eestlased. Need kolm rahulolematuse põhjust on omavahel väga tihedalt seotud. Töö olemasolu on tegur, mis tõstab elanike sotsiaalset rahulolu, sealhulgas rahulolu eluaseme ja vaba aja veetmise võimalustega. Hetkel ei ole Tartu mitte-eestlaste jaoks sotsiaalselt sidus elukeskkond. Tulevikus võiks tööhõive poliitika ja vaba aja veetmise võimaluste arendamisel senisest rohkem arvestada mitte-eestlaste vajadustega.

Siiski saab kokkuvõtvalt öelda, et Tartu elukeskkond ja –korraldus on paremaks muutunud. Tartu on turvaline ja meeldiv elukoht, kus valdava elanikkonna arvates on kvaliteetsed ja kättesaadavad eluasemed ning toimiv ühistransporditeenus. Probleeme on küll veel elukeskkonna kvaliteedis ja tööhõive võimalustes, kuid aastatega on neiski valdkondades olukord paranenud.

Kasutatud allikad

K. Kõivik (2004) Indikaator nr A.1. Elanike rahulolu oma linnaga. Elanike üldine rahulolu linna erinevate aspektidega. Tartu.

Union of the Baltic Cities: Survey of Sustainable Development 2006 – City Report.

<http://www.sm.ee> (23.01.2009)

<http://www.stat.ee/esitlus-20080109> (23.01.2009)

<http://www.stat.ee/yritused> (6.03.2009)

Lisa

Lisa 1. „Tartu ja tartlased 2008” küsimustik (osaline).

8. Kas olete rahul oma korteri/ elamu	<i>Üldse ei ole rahul</i>	<i>Üldiselt ei ole rahul</i>	<i>Ei rahul ega mitte-rahul</i>	<i>Üldiselt rahul</i>	<i>Väga rahul</i>	<i>Ei oska öelda</i>
A. Suurusega	1	2	3	4	5	6
B. Seisundiga	1	2	3	4	5	6
C. Olemasolevate mugavustega	1	2	3	4	5	6
D. Eluasemekulude suurusega (üüri/halduskulude ja kommunaal maksude (va telefon) summaga)	1	2	3	4	5	6

18. Mis linnaosas Te elate? .....

23. Kas olete rahul oma linnaosas järgmiste valdkondadega?

Märkige palun igas tabeli reas üks vastusevariant ringiga!

	<i>Üldse ei ole rahul</i>	<i>Üldiselt ei ole rahul</i>	<i>Ei rahul ega mitte-rahul</i>	<i>Üldiselt rahul</i>	<i>Väga rahul</i>	<i>Ei oska öelda</i>
A. Haljasalade ja parkide olukord	1	2	3	4	5	6
B. Haljasalade ja parkide piisavus	1	2	3	4	5	6
C. Emajõe kaldaalade olukord	1	2	3	4	5	6
D. Avalike alade olukord (kalmistud, supelrannad vms)	1	2	3	4	5	6
E. Lasteaedade õuealad	1	2	3	4	5	6
H. Elamute välisilme olukord	1	2	3	4	5	6
I. Muude hoonete välisilme olukord	1	2	3	4	5	6
K. Tänavavalgustus	1	2	3	4	5	6
L. Sõiduteede olukord (magistraal-tänavad)	1	2	3	4	5	6
M. Kvartalisiseste teede olukord	1	2	3	4	5	6
N. Kõnniteede olukord	1	2	3	4	5	6
O. Jalgrattateede olukord	1	2	3	4	5	6
Q. Liiklemisvõimalused erivajadustega inimestele (kaldteed)	1	2	3	4	5	6
U. Autode parkimise korraldus oma eluaseme läheduses	1	2	3	4	5	6

27. Kas olete rahul ühistranspordi puudutavate valdkondadega?

Märkige palun igas tabeli reas üks vastusevariant ringiga!

	Üldse ei ole rahul	Üldiselt ei ole rahul	Ei rahul ega mitte-rahul	Üldiselt rahul	Väga rahul	See pole mulle tähtis
A. Bussipeatuse kaugus elukohast	1	2	3	4	5	6
B. Bussiliikluse sagedus elukohas	1	2	3	4	5	6
C. Bussiühendus kesklinnaga	1	2	3	4	5	6
D. Bussi sisenemise võimalus (uste laius, astme kõrgus jne)	1	2	3	4	5	6
E. Info bussiliikluse kohta	1	2	3	4	5	6

33. Linnaelanikel on mitmesuguseid probleeme, mille lahendamine (korraldamine) mõjutab paljude inimeste igapäevast elu. Kas olete rahul järgmiste eluvaldkondadega?

Märkige palun igas tabeli reas üks vastusevariant ringiga!

	Üldse ei ole rahul	Üldiselt ei ole rahul	Ei rahul ega mitte-rahul	Üldiselt rahul	Väga rahul	Ei tea, see ei puuduta mind
C. Üldised õppimistingimused koolis	1	2	3	4	5	6
E. Õpetamise tase koolis	1	2	3	4	5	6
F. Huvitegevuse võimalused	1	2	3	4	5	6
G. Laste/noorte vaba aja sisustamise võimalused väljaspool kooli ja kodu	1	2	3	4	5	6
J. Täiskasvanute vaba aja sisustamise võimalused	1	2	3	4	5	6
K. Kultuuriteenused (teater, kino, kontserdid)	1	2	3	4	5	6
L. Muud kultuuriasutuste teenused (muuseumid, näitused vms)	1	2	3	4	5	6
M. Kultuurisündmuste tase	1	2	3	4	5	6
N. Vanurite kodune hooldus	1	2	3	4	5	6
O. Vanurite hooldus hooldekodudes	1	2	3	4	5	6
Q. Perearsti juurde pääsemine (järjekorrad jms)	1	2	3	4	5	6
R. Perearsti töö	1	2	3	4	5	6
S. Eriarstide juurde pääsemine (järjekorrad jms)	1	2	3	4	5	6
T. Haiglaravile saamise võimalus	1	2	3	4	5	6
U. Linna hambapolikliinikus proteeside tegemise võimalus	1	2	3	4	5	6
V. Narkomaania ja alkoholismi ravi	1	2	3	4	5	6
AA. Narkomaania ja alkoholismi rehabilitatsioon	1	2	3	4	5	6
AB. Täiskasvanute psühholoogilise nõustamise võimalused	1	2	3	4	5	6
AC. Koduõendusteenus	1	2	3	4	5	6
AD. Hooldusravi haiglas	1	2	3	4	5	6

	<i>Üldse ei ole rahul</i>	<i>Üldiselt ei ole rahul</i>	<i>Ei rahul ega mitte-rahul</i>	<i>Üldiselt rahul</i>	<i>Väga rahul</i>	<i>Ei tea, see ei puuduta mind</i>
AJ. Ühiskondliku korra kaitse (politsei tegevus jms)	1	2	3	4	5	6

72. Kas olete rahul võimalustega osaleda ...

Märkige palun igas tabeli reas üks vastusevariant ringiga!

	<i>Üldse ei ole rahul</i>	<i>Üldiselt ei ole rahul</i>	<i>Ei rahul ega mitte-rahul</i>	<i>Üldiselt rahul</i>	<i>Väga rahul</i>	<i>See ei huvita mind</i>
A. Linna üldplaneeringu koostamisel	1	2	3	4	5	6
B. Oma linnaosa planeeringu koostamisel	1	2	3	4	5	6
C. Detailplaneeringute menetlemisel	1	2	3	4	5	6
D. Arengukavade koostamisel	1	2	3	4	5	6
E. Sektorarengukavade (nt transpordi või hariduse arengukava) koostamisel	1	2	3	4	5	6

76. Kas olete rahul	<i>Üldse ei ole rahul</i>	<i>Üldiselt ei ole rahul</i>	<i>Ei rahul ega mitte-rahul</i>	<i>Üldiselt rahul</i>	<i>Väga rahul</i>	<i>Ei oska öelda</i>
A. Haridus- ja õppimisvõimalustega Tartu linnas	1	2	3	4	5	6
B. Erialase töö saamise võimalustega Tartu linnas	1	2	3	4	5	6
C. Tartu linna kui töökohaga	1	2	3	4	5	6
D. Tartu linna kui elukohaga	1	2	3	4	5	6
F. Üldise turvalisuse tasemega Tartu linnas	1	2	3	4	5	6